

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE 13/2008 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om genomförande av vissa bestämmelser i beslutet om Eurojust om Eurojust

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 27 maj 2008 en proposition med förslag till lag om genomförande av vissa bestämmelser i beslutet om Eurojust (RP 61/2008 rd) till lagutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Juho Martikainen och specialmedarbetare Leena Vettenranta, justitieministeriet
- polisöverinspektör Marja Kartila, inrikesministeriet
- konsultativ tjänsteman Ismo Mäenpää, finansministeriet

- statsåklagare Maarit Loimukoski, Riksåklagarämbetet
- överinspektör Silja Hallenberg, Gränsbevakningsväsendet
- kriminalinspektör Taina Neira, Centralkriminalpolisen
- överinspektör Heikki Huhtiniemi, dataombudsmannens byrå.

Skriftligt utlåtande har lämnats av Rättsregistercentralen.

Samband med andra handlingar

LaUU 19/2000 rd — U 51/2000 rd.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås en lag om genomförande av vissa bestämmelser i beslutet om Eurojust. Genom den föreslagna lagen genomförs de bestämmelser i Europeiska unionens råds beslut om inrättande av Eurojust för att stärka kampen mot grov brottslighet som förutsätter reglering i nationell lagstiftning och om vilka det inte ännu har föreskrivits.

I den föreslagna lagen finns bestämmelser om den nationella medlemmen i Eurojust, om Finlands representant i Eurojusts gemensamma tillsynsmyndighet och om nationella kontaktpersoner. Dessutom finns det bestämmelser om utlämnande av personuppgifter till Eurojust och om kontroll av personuppgifter.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Eurojust är ett organ som inrättades genom Europeiska unionens beslut (2002/187/RIF) 2002 för att främja och förbättra samordningen av utredningar och åtal i medlemsstaterna och för att förbättra samarbetet mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter. Trots att Eurojust i praktiken har varit verksamt redan i flera år, har bestämmelserna i beslutet om Eurojust inte genomförts i alla delar i finsk lagstiftning. Det har rått oklarhet om den nationella medlemmens ställning och befogenheter i Eurojust och utlämnandet av uppgifter till Eurojust. Därför välkomnar lagutskottet propositionen om en särskild lag om genomförande av vissa bestämmelser i beslutet om Eurojust. Utskottet uppmärksammade redan i sitt utlåtande om förslaget till beslut om Eurojust (LaUU 19/ 2000 rd) att vår nationella lagstiftning inte är helt tydlig och ansåg att den absolut måste ändras med det snaraste för att åklagarna ska kunna verka fullt ut i Eurojust.

En ändring av beslutet om Eurojust väcktes i Europeiska unionen redan i början av 2008. Enligt uppgift har politiskt samförstånd nåtts om förslaget nu i höst och justitieministeriet har redan börjat bereda nödvändiga ändringar i bestämmelserna. Lagutskottet ser positivt på att propositionen har lämnats till riksdagen i stället för att man skulle ha inväntat en ändring av beslutet om Eurojust. Bestämmelserna i beslutet från 2002 måste i de delar som ännu inte har verkställts lämpligen sättas i kraft så fort som möjligt.

Syftet med propositionen är att klarlägga den nationella medlemmens ställning och samarbetet mellan de nationella myndigheterna och Eurojust. Det ger också Eurojust bättre förutsättningar att fungera effektivt. Med hänvisning till propositionens motivering och annan utredning finner lagutskottet propositionen behövlig och lämplig och tillstyrker lagförslaget i propositionen med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Detaljmotivering

2 §. Nationell medlem. Lagutskottet föreslår att den nationella medlemmens mandatperiod enligt *1 mom.* ska vara fyra år i stället för föreslagna tre. Som nämns i den allmänna motiveringen kommer beslutet om Eurojust att ändras. I ändringsförslaget, som rådet har nått samförstånd om, är den nationella medlemmens mandatperiod minst fyra år. Lagutskottet anser att det lämpligen redan i samband med denna proposition bör föreskrivas att mandatperioden är fyra år.

4 §. Den nationella medlemmens biträdare. Som sagts ovan föreslår lagutskottet att *2 § 1 mom.* ska ändra så att den nationella medlemmens mandatperiod blir fyra år. Det är motiverat att den nationella medlemmens biträdare har en lika lång mandatperiod som medlemmen. Därför föreslår utskottet att också *4 § 1 mom.* ändras så att mandatperioden för biträdaren är fyra i stället för tre år.

7 §. Utlämnande av personuppgifter till Eurojust. Utifrån paragrafens *1 mom.* får till Eurojust på dess begäran för utförande av uppdrag som hör till Eurojusts behörighet utlämnas behövliga uppgifter ur straffregistret och ur justitieförvaltningens övriga personregister under samma förutsättningar som till en åklagare. Om utlämnande av uppgifter ur andra register föreskrivs särskilt i de behöriga lagarna.

Enligt paragrafens *3 mom.* föreskrivs det om utlämnande av uppgifter ur polisens personregister i *37 §* i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003). Lagutskottet påpekar att också tullen och gränsbevakningsväsendet är förundersökningsmyndigheter som kan undersöka brott inom Eurojusts ansvarsområde. I sak svarar *38 §* i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet (579/2005) mot *37 §* i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. Det står också i *27 §* i tullagen (1466/1994) att tullen har rätt att lämna ut upp-

gifter till utlandet. I 27 § 4 punkten i tullagen föreskrivs det om rätt att få uppgifter för avvärjande och utredning av brott för vilket man i Finland kan dömas till fängelsestraff. Lagutskottet anser att det i 7 § 3 mom. är befogat att beakta utlämnande av uppgifter också ur gränsbevakningsväsendets och tullens personregister. Därför föreslås 7 § 3 mom. för klarhetens skull bli kompletterat med hänvisningar till bestämmelser i de behöriga lagarna.

Utskottet noterar vidare att bestämmelserna inte är helt konsekventa till innehållet, inte minst när det gäller utlämnande av sekretessbelagda uppgifter. I de fall som avses i propositionen lämnar den nationella medlemmen uppgifter till Eurojust i enskilda fall. Enligt 38 § i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet har gränsbevakningsväsendet utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att lämna ut uppgifter i sådana fall. Till paragrafen fogades en explicit rätt att lämna ut sekretessbelagda uppgifter under behandlingen i riksdagen (FvUB 12/2005 rd och GrUU 19/2005 rd). Enligt 37 § 6 mom. i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet får uppgifter utan hinder av sekretessbestämmelserna lämnas ut även genom en teknisk anslutning eller i maskinläsbar form. Det som är oklart i bestämmelsen är om sekretessbelagda uppgifter också får lämnas ut i enskilda fall. Det framgår inte på något sätt av 27 § i tullagen om myndigheterna också har rätt att lämna ut sekretessbelagda uppgifter.

Lagutskottets uppfattning är att polis- och tullmyndigheterna i enskilda fall får lämna ut sekretessbelagda uppgifter med stöd av 30 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksam-

het (621/1999). Bestämmelsen gäller utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till utländska myndigheter och internationella organ. Med tanke på klarheten och informationen föreslår lagutskottet alltså att 7 § 3 mom. kompletteras med en hänvisning också till denna bestämmelse i den allmänna lagen.

Lagutskottet hänvisar till grundlagsutskottets och förvaltningsutskottets ställningstaganden och understryker att det av en bestämmelse om utlämnande av personuppgifter uttryckligen måste framgå om och i hurdana fall bestämmelsen ger rätt att lämna ut också sekretessbelagda uppgifter. Frågorna bör uppmärksammas när lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet och tullagen ses över i framtiden.

9 §. Ikraftträdande. Den nuvarande nationella medlemmen och biträdaren har utsetts för tre år. Utskottet föreslår ovan att 2 § 1 mom. och 4 § 1 mom. ska ändras så att den nationella medlemmens och biträdarens mandatperioder ska vara fyra i stället för tre år och därför föreslås 9 § bli kompletterad med ett nytt 3 mom. Momentet ska innehålla en övergångsbestämmelse och föreskriva att bestämmelserna om de nationella medlemmens och biträdarens mandatperioder ska tillämpas på utnämningar efter lagens ikraftträdande. Vidare föreslår utskottet att paragrafribriken justeras i överensstämmelse med detta.

Förslag till beslut

Lagutskottet föreslår

att lagförslaget godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag).

*Utskottets ändringsförslag***Lag****om genomförande av vissa bestämmelser i beslutet om Eurojust**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §
(Som i RP)

2 §
Nationell medlem

Finland representeras i Eurojust av en nationell medlem vars mandatperiod är *fyra* år. Mandatperioden kan förnyas en gång.

(2 mom. som i RP)

3 §
(Som i RP)

4 §

Den nationella medlemmens biträdare

Den nationella medlemmen har minst en biträdare. En av biträdarna fungerar vid behov som ersättare för medlemmen. Biträdarnas mandatperiod är *fyra* år och den kan förnyas. Biträdarna utses av Riksåklagarämbetet.

(2 mom. som i RP)

5 och 6 §
(Som i RP)

7 §

Utlämnande av personuppgifter till Eurojust

(1 och 2 mom. som i RP)

Om utlämnande av uppgifter till Eurojust ur polisens, gränsbevakningsväsendets och tullens personregister föreskrivs i 37 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003), 38 § i lagen om behandling av personuppgifter vid gränsbevakningsväsendet (579/2005), 27 § i tullagen (1466/1994) och 30 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

8 §
(Som i RP)

9 §

Ikraftträdande och övergångsbestämmelse

(1 och 2 mom. som i RP)

Det som föreskrivs om mandatperioden för den nationella medlemmen och den nationella medlemmens biträdare i 2 § 1 mom. och 4 § 1 mom. tillämpas på utnämningar som görs efter det att lagen har trätt i kraft. (Nytt)

Helsingfors den 7 november 2008

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Heidi Hautala /gröna
vordf. Anna-Maja Henriksson /sv
medl. Esko Ahonen /cent
Paavo Arhinmäki /vänst
Timo Heinonen /saml
Oiva Kaltiokumpu /cent
Ilkka Kantola /sd
Sampsa Kataja /saml

Krista Kiuru /sd
Sanna Lauslahti /saml
Markku Pakkanen /cent
Pirkko Ruohonen-Lerner /saf
Tero Rönni /sd
Mirja Vehkaperä /cent
ers. Päivi Lipponen /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Tuokila.